

le den afdødes gæld. Sådanne krav, som ikke stilles efter de nugældende regler, og som heller ikke stilles i de øvrige nordiske landes skifteordninger, ville bureaukratisere og besværliggøre behandlingen af alle privat skiftede boer.

Justitsministeriet kan på den baggrund tiltræde Skiftelovsudvalgets opfattelse af, at en sådan ordning ville være uhensigtsmæssig og tillige i meget vidt omfang ganske unødvendig.

Ved afvejningen af, hvilke krav der bør stilles til en passende sikring af kreditorernes retsstilling, må det tillægges vægt, at kreditorerne i kraft af lovforslagets regler om obligatorisk indkaldelse (proklama) gives mulighed for at anmelden deres krav straks ved bobehandlingens begyndelse. Dette sikrer til fordel for såvel arvinger som kreditorer, at der kan gøres fuldstændig op med boets kreditorer, og at der ikke efter boets deling dukker ukendte gældsposter op, som eventuelt ikke kan dækkes, fordi arvingerne har forbrugt værdierne.

Hertil kommer, at kreditorerne straks fra boets udlevering, og indtil boet er delt, kan forfølge deres ret mod boets aktiver individuelt. Derved er kreditorerne indtil delingen i realiteten stillet, som de var før dødsfaldet.

Et yderligere meget væsentligt element i bestræbelserne på at udvide anvendelsesområdet for privat skifte, uden at kreditorernes interesser derved tilsidesættes, følger samtidig af de foreslåede hæftelsesregler for arvinger, jf. nedenfor.

I tilfælde, hvor arvingerne måtte handle på irregulær måde ved at tilegne sig boets aktiver uden at have intention om at dække boets gæld eller ved på strafbar måde at afgive urigtig erklæring om solvens, er der ingen sikkerhed for kreditorerne, hvilket der imidlertid heller ikke er efter gældende ret.

For at imødegå sådanne tilfælde foreslås det ved lovforslagets § 30, nr. 2, at en kreditor eller legatar skal kunne anmode om, at boet tages under behandling ved bobestyrer. En sådan anmodning skal imødekomes af skifteretten, såfremt der er nærliggende risiko for, at den private skiftebehandling vil udsætte vedkommende for tab.

8.2.5. Hæftelsesreglerne

Efter udvalgets forslag til nye regler om privat skifte, skal arvingerne ikke længere vedgå gælden. For det tilfælde, at arvingerne deler boet, før proklamafristen er udløbet, og dermed før de har det fornødne kendskab til den gæld, der kan kræves betalt i boet, eller hvis arvingerne ganske enkelt undlader at dække gælden, før de selv deler aktiverne mellem sig, er det imidlertid nødvendigt at have regler om hæftelse for arvingerne.

Udvalget anfører i betænkningen, at hæftelse for gælden for arvingerne først bør indtræde, når arvingerne deler boet, og at hæftelsen bør begrænses til et beløb, der svarer til nettoværdien af den afdødes aktiver. En sådan afgrænsning medfører ganske vist, at kreditorerne, der ved dødsfaldet mistede muligheden for at holde sig til den afdødes indtjeningssevne, ikke får arvingernes ubegrænsede hæftelse i stedet. Kreditorerne har imidlertid ved kreditgivning ikke haft grundlag for at regne med nogen udvidet dækningsadgang hos arvingerne, allerede fordi arvinger altid frit kan undlade at påtage sig at hæfte for gælden og derved henvise kreditorerne til alene at søge dækning i realisationsværdien af de efterladte aktiver.

I udvalgets betænkning lægges der på den baggrund op til, at hæftelse kun skal kunne indtræde for den del af afdødes gæld, der fortsat består efter proklamafristens udløb, og som ikke er betalt, inden arvingerne har delt boet.

Justitsministeriet kan for så vidt angår de solvente boer tiltræde Skiftelovsudvalgets forslag til hæftelsesregler, og lovforslagets bestemmelser svarer indholdsmæssigt til betænkningens udkastets regler herom.

Derimod finder Justitsministeriet ikke fuldt ud at kunne tilslutte sig Skiftelovsudvalgets forslag til hæftelsesregler for så vidt angår de insolvente boer.

Måtte det under det private skifte mod forventning vise sig, at boet var insolvent, f.eks. fordi der anmeldes ukendte betydelige krav, eller fordi der viser sig at være betydelige skattekrav fra mellemperioden eller fra tidligere indkomstår, giver lovforslagets § 29, 1. pkt., mulighed for, at arvingerne mod at tilsvare deres modtagne berigelse eller eventuelt erstatte, hvad de har modtaget, og lade boet overgå til insolvensbehandling ved bobestyrer, kan frigøre sig for hæftelse for gældsansvaret. Derved opnås almindeligvis tillige, at kreditorerne skadesløst for arvingerne vil blive dækket efter konkursordenen, såfremt boet viser sig at være insolvent. Denne del af bestemmelsen svarer til § 29 i betænkningens udkast.

Ved bestemmelsen i betænkningens lovudkast lægger Skiftelovsudvalget imidlertid op til, at hver enkelt arving i insolvente boer skal kunne fritages for sig for gældshæftelsen ved at tilbagelevere det, vedkommende har modtaget.

Justitsministeriet finder, at hæftelsesreglerne bør baseres på de samme principper, hvad enten boet er solvent eller ej. Hvis et bo udleveres til privat skifte, forekommer det ikke rimeligt, at kreditorers adgang til fyldestgørelse inden for realisationsværdien af de efterladte aktiver skal kunne afhænge af, om boet er solvent eller insolvent.